

*Volle wenkbrauwen,
lijntjes in je voorhoofd...
Wat betekent dat?*

'Bij de diagnose wordt gebruik gemaakt van een samenspel van observeren (Bo Shin), aanraken (Setsu Shin), vragen stellen (Mon Shin) en luisteren en ruiken (Bun Shin)'

Wanneer Miriam van der Zee-Santos alleen maar aandachtig naar je gezicht kijkt, komt ze al van alles over je te weten. Middels de dikte van je wenkbrauwen bijvoorbeeld, maar ook door de lijntjes in je voorhoofd of hoe het wit rond de iris in je ogen is verdeeld. In haar praktijk in het Friese Beetgum vertelt de van oorsprong Braziliaanse daar meer

OVER. TEKST: ARNE BIJVOETS FOTO: ED KLIJNMAN

Miriam van der Zee-Santos werd geboren in Brazilië. Via haar vader kreeg ze al op jonge leeftijd interesse in onder meer oosterse geneeswijzen. "Mijn vader was gek op alles wat oriëntaals was. Na de Tweede Wereldoorlog zijn er ook heel veel Japanners naar Brazilië gekomen. Op bijna iedere hoek van de straat was op een gegeven moment wel een sushibar te vinden. Maar de Japanners namen ook zaken als bijvoorbeeld acupunctuur mee naar ons land." Miriam vertrok in 1987 naar Amerika, waar ze in New York in de leer ging bij de Japanner Wataru Ohashi. De liefde bracht haar een aantal jaren later naar Nederland. "Ik heb mijn man via een uitwisselingsprogramma leren kennen. Toen was hij echter nog getrouwd. Later ben ik hem opnieuw tegengekomen en bleek hij inmiddels te zijn gescheiden. We waren zo verliefd dat ik alles in New York heb opgegeven om met hem mee naar Nederland te gaan." Ze trouwden in 1993. Eerst woonde en werkte Miriam in Leeuwarden. Daar begon ze in 1994 ook een eigen praktijk. Sinds vijf jaar woont en werkt ze op het Friese platteland in het plaatsje Beetgum. Daar blijkt de Braziliaanse uitermate goed te aarden en het prima te kunnen vinden met de Friese bevolking. En zij ook met haar. "Ik wil hier nooit meer weg", stelt ze dan ook.

GOOTJE ONDER JE NEUS

Miriam werd lid van Shiatsu Nederland. "Dat had in die tijd ongeveer dertig leden, inmiddels zijn het er al zo'n achthonderd. In Nederland wist toen bijna nog niemand wat shiatsu was. Ik begon met mijn schoonmoeder als eerste patiënt. Zij had heel veel last van buikpijn. Dat probleem kon ik verhelpen en daarna heeft het zich rondgesproken. Mond tot mondreclame was destijds bijna de enige manier om meer mensen geïnteresseerd te krijgen." Een van de zaken waar Miriam zich mee bezighoudt, is de taal van het gezicht. "Uit iemands gezicht kan ik heel veel gegevens halen", legt ze uit. "Niet alleen uit de verhoudingen, maar ook uit de vorm. Ik zie wat voor karakter je hebt, wie je bent, wat je talenten zijn en hoe het met je gezondheid is gesteld." De gootjes onder je neus en je ogen verbergen volgens de aanrakingstherapie Yoishiatsu een schat aan informatie. Door te kijken en te luisteren naar de taal van het gezicht, kan Miriam van alles over jou vertellen. Ze werkt al sinds 1987 volgens de principes van de Oosterse geneeswijzen en heeft haar eigen methode Yoishiatsu genoemd. "Bij de diagnose wordt gebruik gemaakt van een samenspel van observeren (Bo Shin), aanraken (Setsu Shin), vragen stellen (Mon Shin) en luisteren en ruiken (Bun Shin). Je laat daarbij de persoonlijkheid en de levenskracht van de persoon tegenover je op je inwerken. Ik kijk dan naar vaste en veranderlijke eigenschappen. Vaste trekken, zoals de vorm van het gezicht, de neus, oren, wenkbrau-

'De iris hoort in het midden van je oog te staan. Wanneer het meeste wit onderin het oog zit, ben je iemand die heel makkelijk de verkeerde zaken aantrekt'

wen en mond en de verhouding tussen die delen zeggen veel over iemands karakter. Veranderlijke kenmerken, zoals kleur, dofheid, lijnen, rimpels, bloedvaatjes en ogen vertellen juist weer over de fysieke en geestelijke gesteldheid."

DE BOODSCHAP VAN JE OGEN

"Elk orgaan wordt als het ware weerspiegeld in het gelaat", vertelt Miriam verder. "De ruggengraat bijvoorbeeld in de neusbrug. Een scheve neus kan vaak een kromming in de wervelkolom betekenen. Het spijsverteringskanaal komt tot uiting in de lippen en de zakjes onder de ogen vertellen meer over iemands voedingspatroon en de conditie en de werking van de nieren. Heel onthullend zijn de oren. Daarin zien we de kracht van bloedvaten, het spijsverteringsstelsel, de nieren en het zenuwstelsel. En als je iemands geestelijke alertheid wilt onderzoeken, geven de ogen juist weer de duidelijkste boodschap. Zijn ze groot, rond of smal, liggen de hoeken omhoog of juist omlaag? En ook heel belangrijk is het om te kijken hoe de iris staat ten opzichte van het ooglid. De iris hoort namelijk mooi in het midden van je oog te staan. Wanneer het meeste wit echter onderin het oog zit, eet je te veel suiker, gebruik je te veel alcohol of heb je last van stress of oververmoeidheid. Dan ben je vaak een slachtoffer en ben je iemand die heel makkelijk de verkeerde zaken aantrekt. De bedoeling is dat dergelijke elementen in balans komen. Als dat gebeurt, zie je ook dat de ogen anders gaan staan." Wanneer Miriam op die manier een beeld van iemand heeft gekregen, kan ze vervolgens aan de slag gaan. Ze kijkt eerst hoe de energie zich in het lichaam beweegt en hoe dat kan worden verbeterd. Ze oefent druk uit op de verschillende meridianen om zo de blokkades op te heffen en de levensenergie (Ki) weer volop te laten stromen. De hele energiebaan wordt op die manier aangepakt en niet alleen maar enkele punten. "Het zijn bovendien ook nog eens aangename, diepe aanrakingen en simpele rek- en strekoefeningen waarbij iedereen zich vrijwel onmid-

dellijk beter voelt", aldus Miriam. Op die manier kan ze mensen helpen met uiteenlopende klachten, waaronder hoofdpijn, overspannenheid, allergieën, whiplash en hernia's. Maar ook behandelt ze mensen met een terminale of chronische ziekte. Daarbij benadrukt ze dat ze geen ziektes kan genezen. "Wat ik wel kan doen is de kwaliteit van het leven of het stervensproces aanzienlijk verbeteren. Ik heb ooit eens een boer geholpen die hier in de omgeving woont. Na een operatie kon hij zich nauwelijks meer bewegen. Bukken ging niet meer en lopen was een probleem. Na een aantal behandelingen kon hij weer bukken en wel dusdanig dat hij zelfs op het veld kon meehelpen met het rooien van de aardappels. En hij fietst met gemak ook de hele afstand weer. Ze staan er hier in Friesland ook best wel voor open. Misschien komt dat omdat ze veel dichterbij de natuur staan dan bijvoorbeeld in het westen van het land."

SAMENWERKING

"Maar ik maak het ook wel anders mee, hoor", gaat Miriam door. "Toen mijn zoon vijf jaar geleden voor een operatie naar het ziekenhuis moest, wilde ik niet dat hij na afloop pijnstillers kreeg. Ik zou die pijn met Yoishiatu wel weghalen. Daar begrepen ze helemaal niets van, dat kon namelijk niet. Normaal willen patiënten die uit de narcose komen niet eten omdat ze misselijk zijn. Mijn zoon dus niet, die had gelijk honger. In de verpleging lijkt het soms wel dat ze je juist graag ziek willen hebben, zodat ze dan kunnen doen waar ze voor zijn opgeleid, namelijk je medicijnen geven om je klachten op te lossen. Ze vonden me met mijn shiatu dus eigenlijk bijna een bedreiging. Ik ben er echter van overtuigd dat als er meer aan Yoishiatu wordt gedaan, er minder mensen overlijden in een ziekenhuis." Wat Miriam in de toekomst dan dus ook heel graag voor elkaar zou willen krijgen, is dat er veel meer samenwerking ontstaat tussen haar manier van werken en de reguliere geneeswijzen. Opmerkelijk is wel dat dat in Beetgum al gebeurt. "Maar over het algemeen is er bij de reguliere artsen toch nog altijd heel veel scepsis over onze manier van werken. De westerse medicus is veelal gespecialiseerd in het bestrijden van symptomen en crisisbeheersing, terwijl de oosterse wijze van werken juist heel globaal en meer gericht is op een manier van leven. Volgens Miriam genezen niet de arts en het geneesmiddel de patiënt, maar doet de patiënt dat zelf. De genezer is slechts een gids. In Amerika is de oosterse geneeswijze zo ver dat het zijn therapieën aan mag bieden in een groot kankercentrum in New York en daarbij gebruik mag maken van de patiëntgegevens van het centrum. Zo zou het in Nederland ook moeten worden. Het zou bijvoorbeeld heel mooi zijn als mijn studenten later ook in een regulier ziekenhuis kunnen gaan werken." ■